

A Fővárosi Bíróság a dr. Füredi Péter ügyvéd (fél címe), mint pártfogó ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviselési Osztálya (fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2014. november 28. napján kelt 25.P.20.390/2014/16. számú ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A felperes pártfogó ügyvédjének a díját a felperes köteles viselni.

A feljegyzett fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a felperessel, mint kérelmezettel szemben néhai **V Sz** kérelmező - a felperes azóta elhunyt házastársa - kérelmére 72 óra időtartamra ideiglenes megelőző távollattást rendelt a B Rendőrkapitányság 2012. november 21-én - helyesen november 22-én - azzal az indokkal, hogy néhai **V Sz** bántalmazott sérelmére több esetben követett el a felperes erőszakos cselekményeket. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2012. november 26-án kelt, 22.Pk.500.201/2012/4. számú végzésében kifejtett véleménye szerint nem volt megállapítható a felperes, mint kérelmezett részéről néhai **V Sz** kérelmező sérelmére megvalósított, a méltóságot, életet, szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá testi, lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység vagy mulasztás. Ugyanakkor az alperes, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság - elutasító - határozatát megváltoztatta, és 50.Pkfv.640.276/2012/3. számú végzésével elrendelte a felperessel, mint kérelmezettel szemben 30 nap időtartamra a megelőző távollattást 2013. január 3. napjától kezdődően.

A távollattás alapját képező cselekmény miatt - erőszakos nemi közöszlés büntette - büntetőeljárás folyt a felperessel, mint terhelttel szemben. A **B** Rendőrkapitányság azonban 2013. szeptember 20. napján kelt határozatával a felperessel szemben indult büntetőeljárás megszüntette, mert nem volt megállapítható büncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem volt eredmény várható.

A felperes keresetében 1.100.000 forint és ennek 2012. december 14. napjától számított törvényes kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén. Állította, hogy kirívóan súlyos jogsértést követett el az alperes, amikor a megelőző távollattást

elrendelő határozatában szinonimaként használta a „megalapozott” és a „nagy valószínűséggel” kifejezéseket.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése jogintézmény nem szolgálhat a jogerős ügyben hozott döntés felülbírálatára és a bizonyítékok átértékelésére. A felperes pedig valójában rendkívüli jogorvoslati fórumként kéri a polgári bíróságtól felülbírálni kártérítési perben a megelőző távoltartást elrendelő bíróság jogi aktusát.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. A felperes személyes költségmentességére tekintettel úgy rendelkezett, hogy a feljegyzett 66.000 forint eljárási illetéket a Magyar Állam viseli. Határozatának jogi indokolásában kifejtette, hogy az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 349.§-ának (1) és (3) bekezdése, valamint a Ptk.339.§-ának (1) bekezdése szerint bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére akkor van lehetőség, ha az eljáró bíróság kirívó jogalkalmazási, jogértelmezési hibát, súlyos eljárási szabálysértést vétett, vagy a jogszabályi rendelkezéseket nyilvánvalóan tévesen értelmezte, illetve helytelenül alkalmazta.

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény 16.§-ának (1) bekezdése értelmében a megelőző távoltartást a bíróság akkor rendeli el, ha az eset összes körülményéből, így különösen a bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből, a hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből, a bántalmazó és a bántalmazott magatartásából és viszonyából, a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni. Rögzítette, hogy a „megalapozottan lehet következtetni” kifejezés a törvény 16.§-ának (1) bekezdése szerint nem kétséget kizáró bizonyosságot, csupán nagy valószínűséget jelent. Ezért nem követett el a másodfokú bíróság jogsértést, amikor a távoltartás kérdésében eljáró elsőfokú bíróság végzését felülmérlegelve elrendelte a felperessel szemben a kötelező távoltartást.

Az elsőfokú határozattal szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte. Kérte továbbá a másodfokú eljárásban az utazással felmerült költségének a megtérítését.

Sérelmezte, hogy az alperes bíróság a kifogásolt határozat meghozatalakor megelégedett azzal, hogy „szerinte valószínű, hogy a felperes a kérelmezőt lakásában megerőszakolta”.

Rámutatott arra, hogy a távoltartási ügyben eljáró elsőfokú bíróság, a P Bíróság határozatában azt rögzítette, hogy nem tudott tényállást megállapítani a bizonyítékok alapján. Ezzel szemben a másodfokon eljáró alperes a felperes tagadásával szemben, a bizonyítékok együttes mérlegelésével ellenkező következtetése jutott. A felperes hangsúlyozta fellebbezésében, hogy látélet nem állt a bíróság rendelkezésére, és nem a nemi erőszak tipikus sérülései voltak láthatók a kérelmezetten. Kifogásolta, hogy a felperes állítását alátámasztó tanúk nyilatkozatát a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

Sérelmezte, hogy személyes szabadságától megfosztották anélkül, hogy a bizonyosság szintjét elérő bizonyítékok álltak volna a bíróság rendelkezésére vele szemben.

Felhívta a figyelmet arra az ellentmondásra, hogy a távoltartás elrendeléséhez a polgári bíróság szerint elegendő a cselekmény elkövetésének valószínűsítése, míg a büntetőjogi felelősség megállapítására kizárólag kétséget kizáró bizonyíték birtokában van lehetőség.

Rámutatott arra a körülményre is, hogy a felperes a büntetőeljárás során a súlyos bűncselekmény elkövetése miatti vád ellenére végig szabadlábban védekezhetett. Véleménye szerint ez is kételyt kellett volna, hogy ébresszen a távoltartást elrendelő másodfokú polgári bíróságban.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, és helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetésre jutott. Érdemi döntésével a másodfokú bíróság is minden tekintetben egyetértett, ezért helybenhagyta az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

A Ptk.339.§-ának (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk.349.§-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint ezeket a szabályokat kell alkalmazni a bírósági és ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősségre is, ha jogszabály másként nem rendelkezik.

A bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei tehát: 1) bírósági jogkörben tanúsított jogellenes magatartás, 2) felmerült kár, 3) a kettő közötti okozati összefüggés, 4) felróhatóság alóli kimentés hiánya, 5) a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható és 6) a kár elhárításra alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vette.

Nem vitás, hogy sérelmes volt a felperes számára, hogy télvíz idején 30 napra el kellett hagynia az otthonát. A távoltartást elrendelő másodfokú határozattal szemben jogorvoslatnak helye már nem volt. Nyilvánvalóan felmerült kárát tehát kártérítési perben érvényesíthette.

A polgári jogi felelősség szempontjából jogellenes mindazon károkozás, amelyet jogszabály kifejezetten meg nem enged. A távoltartás elrendelése azonban jogszabály által megengedett magatartás. A 2009. évi LXXII. törvény (5) bekezdése értelmében az ideiglenes megelőző távoltartás, valamint a megelőző távoltartás átmenetileg korlátozza a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát. Ugyanezen jogszabályhely 5.§-ának (2) bekezdése szerint akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetőleg megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles *a)* magát távoltartani a bántalmazottól, *b)* magát távoltartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól, *c)* magát távoltartani az ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, illetve a megelőző távoltartó határozatban megjelölt más személytől és *d)* tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

A felperes azt sérelmezte, hogy a távoltartási törvény 16.§-ának (1) bekezdésében írt feltétel nem valósult meg esetében, ezért nem volt jogszerű a megelőző távoltartás elrendelése vele szemben. Álláspontja szerint nem volt elegendő bizonyíték ellene a nemi erőszak elkövetésének megállapításához, arra megalapozottan nem lehetett következtetni.

A következetes bírói gyakorlat alapján azonban a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének jogintézménye nem teremt újabb jogorvoslati fórumot és az alapperben hozott döntés nem vizsgálható felül (BDT2006.1496, Legfelsőbb Bíróság Pfv.IX.21.769/2001/8.). Ha a fél a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét a saját ügyében korábban hozott jogerős ítélet sérelmezett tartalmára alapítja, a kártérítési per bírósága nem folytathat le „árnyékpert”, azaz „nem

tárgyalhatja újra" az alapügyet, és ily módon nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét vagy jogszerűségét sem (... Ítéltábla Pf.I.20.481/2013/6.).

Mivel a bíró ítélezése során jogszabályokat értelmez, önmagában a téves jogértelmezés nem tekinthető felrúthatónak, úgyszintén a bizonyítékok mérlegelése során elkövetett tévedés sem. A bírói felelősség megállapításához az szükséges, hogy a jogértelmezési tévedés feltűnően súlyos, illetőleg a mérlegelés kirívóan okszerűtlen legyen (BDT2008.1817., ... Pfv.IV.21.582/2012/3.).

A bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség szempontjából a felrúthatóság megítélése körében kettős követelmény érvényesül: egyfelől elvárható a lelkiismeretes bírói munka, ugyanakkor e téren is érvényre kell jutnia az ítélezés függetlensége garanciális elvének. Eymagában az a körülmény, hogy a bíróság határozata utóbb tévesnek bizonyul, nem vezethet annak megállapítására, hogy a meghozatalában közreműködő bíró vétkes magatartást tanúsított, így felrúthatóság hiányában a kártérítési felelősség sem foghat helyt (BH1982.140.).

Az a körülmény tehát, hogy a B Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya 01080/8116-63/2012.bü. számú, 2013. szeptember 20. napján kelt határozatával a felperes ellen erőszakos közöszlés büntetnének gyanúja miatt indult nyomozást megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt bűncselekmény elkövetése megállapítható, és az eljárás folytatásától sem volt eredmény várható - néhai V Sz 2013. augusztus 16. napján bekövetkezett elhalálozására is figyelemmel -, nem ad alapot a távortartási eljárásban hozott határozat téves voltának, így az azt meghozó bíróság kártérítési felelősségének megállapítására.

Mindemellett a távortartási törvény 16.§-ának (1) bekezdésében írt „megalapozottan lehet következtetni" kifejezés nem jelenti a felperes értelmezése szerinti kétséget kizáró bizonyosságot, a büntetőeljárásban megkövetelt bizonyosság magas szintjét. Éppen ellenkezőleg: a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távortartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény preambulumaához fűzött miniszteri indokolás alapján egyértelmű, hogy a távortartás jogintézménye nem igényel a bűnösség megállapításához szükséges bizonyosságot. A távortartás ugyanis - feladata szerint - azonnali biztonság garantálására szolgáló jogintézmény. A törvény arra irányul, hogy még azt megelőzően kezelje a családon belüli erőszak jelenségét, mielőtt egy súlyosabb helyzet, a sokszor helyrehozhatatlan következményekkel járó bűncselekmény bekövetkezne. Azáltal biztosítja az erőszakkal szembeni hatékony fellépést, hogy az elkövetőnek, nem pedig a sértettnek kell elhagyni a családi otthont. A törvényhozásnak a felelőssége, hogy hatékony és megfelelő jogszabályi védelmet nyújtson az ártatlan áldozatoknak. Ennek a feladatának akkor tud eleget tenni, ha az adott társadalmi jelenség sajátosságait messzemenően figyelembe véve lehetőséget ad a bántalmazóval sokszor bonyolult érzelmi viszonyban álló bántalmazottnak, hogy még azt megelőzően kérhesse a hatóság segítségét, mielőtt súlyos vagy végzetes következménnyel járó bűncselekmény áldozatává válna. A jogintézmény célja az eljárás gyors, 3 napon belüli lefolytatása az azonnali jogvédelem biztosítása érdekében.

Nyilvánvaló, hogy a megelőző távortartás elrendelésének szükségességét mérlegelő bíróságnak nem állhatott rendelkezésre minden olyan bizonyíték, amely az erőszakos nemi közöszlés bűncselekménye körében nyomozó hatóságnak a nyomozás megszüntetéséig a birtokába került. Az is kétségtelen, hogy amennyiben a gyanú teljesen alaptalan lett volna, úgy a rendőrség sem rendelt volna el a bíróságot megelőzően ideiglenes megelőző távortartást, és nem kezdett volna nyomozni a felperessel, mint gyanúsítottal szemben. A felperes, mint kérelmezett ellen, illetve mellett a polgári bíróság rendelkezésre állt bizonyítékokat - a rendőrhatalóság ideiglenes megelőző távortartó határozata, a kérelmező bejelentése nyomán készült rendőri jelentés, a P Bíróság előtt néhai V Sz

kérelmező és felperes kérelmezett ellen 14.Pk.500.193/2012. számon folyamatban volt korábbi megelőző távoltartás iránti nemperes eljárás iratai, a kérelmező és a kérelmezett személyes nyilatkozata, **Sz K** és **N Zs** tanúk vallomása, a kérelmezett pszichiátriai kezeléséről szóló orvosi iratok, a 2012. november 22-i rendőri jelentés, amely **K M, K I, M V, S G** nyilatkozatát tartalmazta, a helyszíni szemle jegyzőkönyve, a kérelmezetten található külsérelmi nyomokról készült fényképfelvételek, a kérelmező és a kérelmezett rendőrségi eljárásban tett kihallgatási jegyzőkönyve, a kérelmező ambuláns kezelési lapja, orvosi véleménye, a 12.Pk.500.001/2011/4. sorszámon korábban elrendelt megelőző távoltartás iratanyaga - utóbb felülmérlegelni már nem lehet. Nem hibázott azonban az alperes, amikor a jogintézmény jellegét, célját figyelembe véve, az erőszak elkövetésének a bizonyosság szintjét elérő bizonyítását nem követelte meg.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a felperessel, mint kérelmezettel szemben elrendelte a megelőző távoltartást a 2012. november 22-én történt események miatt. Ebből következően az alperes kártérítési felelősséggel nem tartozik a felperes felé.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság helyes határozatát helybenhagyta.

A felperes pervesztes lett, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján a perköltséget ő köteles viselni. A perköltség a másodfokú eljárásban a saját pártfogó ügyvédjének a díja, amelynek viselését a Pp.87.§-ának (1) bekezdése szerint a bíróság csupán megállapította, annak konkrét összegét a kirendelő hatóság határozza meg. A felperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett illetéket a Magyar Állam viseli az Itv.74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr.13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a szerint. Az alperes részéről a másodfokú eljárásban perköltség nem merült fel, ezért arról határozni nem kellett.

P é c s , 2016. május 13.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró